

Звіт про проведення мовно-літературного декадника, присвяченого річниці від дня народження Т.Г.Шевченка та Міжнародному дню рідної мови

Відповідно до виконання Законів «Про освіту», «Про мови в Україні», дотримання нового Українського правопису, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 № 437, Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», листів Міністерства освіти і науки України від 21 жовтня 2021 року № 1/9-555, плану роботи школи на 2021/2022 навчальний рік, наказу по закладу від 03.09.2021 №178 учителі суспільно-гуманітарного напрямку долучили учнів закладу до проведення предметно-методичного декадника у 2021/2022 навчальному році з метою вияву рівня ерудиції, активності, самостійності та творчого потенціалу, підвищення інтересу до вивчення української мови та літератури у школі з 21 лютого по 17 березня 2022 року. Однак, з початком повномасштабного вторгнення російських військ в Україну, в період з 24 лютого 2022 року до 11 березня навчання у ліцеї було призупинено, тому заплановані заходи були зміщені.

Метою всіх проведених заходів було:

- донести до учнів красу і багатство української мови;
- формуванню відчуття краси рідної мови;
- розвивати мовленнєві здібності учнів;
- збагачувати словниковий запас;
- виховувати любов до рідної мови та розуміння її краси і необхідності для нашого життя.

Найголовніші завдання мовно-літературного декадника:

- стимулювати креативність учнів у процесі навчання.
- сприяти громадській, організаційно-мистецькій діяльності дітей.

У його рамках відбулися такі заходи:

21 лютого учителі-словесники провели інформаційні п'ятнадцятихвилинки «Українська мова у світі».

21 лютого – усіма народами Землі, згідно із рішенням ЮНЕСКО, відзначається День рідної мови. Рідне слово, яке всмоктується із молоком матері – важливий фактор в житті людини, що дозволяє кожному усвідомити свою приналежність до свого народу, головний чинник розвитку країни в сучасному світі!

**З МІЖНАРОДНИМ
ДНЕМ РІДНОЇ МОВИ!**

*"Доля нашої мови залежить і від того,
як відчужиться на рідне слово наша душа,
як рідне слово бринітиме в цій душі,
як воно житиме в ній."
Олександр Дончар*

Рідна мова – є одним з найголовніших культурних надбань, душею і гордістю українського народу.

Міжнародний день рідної мови – особливо значуще свято для нашої держави. Впродовж не одного століття в історії українського народу, рідне слово зазнавало утисків та переслідувань. Але попре всілякі заборони, українське слово вистояло та відродилося! Наше слово набирало силу на пергаментях Нестора-Літописця, набуваючи всесвітнього значення під пером Великого Кобзаря – Тараса Шевченка, Івана Котляревського, Івана Франка, Лесі Українки та багатьох видатних українців. Минуло чимало часу, перед тим, як рідна мова стала вільно використовуватися на нашій землі. Цим одним з найцінніших скарбів сьогодні може пишатися кожен громадянин нашої держави!

У рідному українському слові ми відчуваємо народну мудрість, високий дух пращурів та чарівливу красу української природи. Без мови не може існувати та відбутися жодна особистість чи держава!

Збережемо рідне слово! Учителі-словесники зичуть всім мирного неба, міцного здоров'я, професійних здобутків, успіхів у всіх справах і задумах. Нехай материнське слово стане для всіх нас невичерпним джерелом самовдосконалення та натхнення в ім'я відродження і розквіту рідного міста та України!

Учитель української мови та літератури Федаш О.О. 21.02 провела у 5-Д, 6-А, 7-А класах філологічну майстерню «Слово до слова зложиться мова».

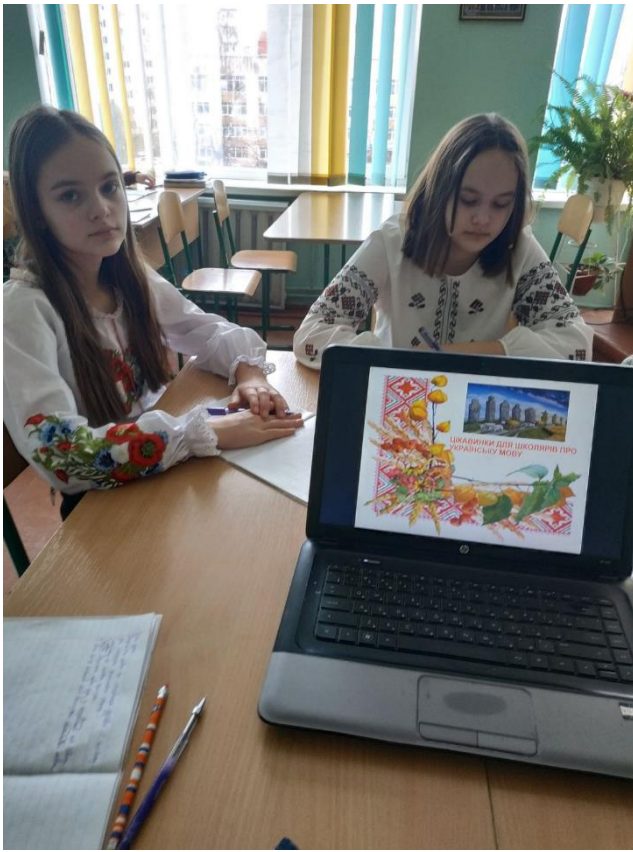

Ліцеїсти з великим захопленням виконували завдання за такими категоріями: «Мовознавче асорті», «Граматичний турнір», «Редакція», «Вгадай фразеологізм», «Склади прислів'я», «Скажи без затримки», «Словникар», «Цікавий наголос», а також переглянули тематичні відеоматеріали.

Учитель української мови та літератури Пастух Л.М. провела виховний захід у 5-В, 5-Г, 6-Б класах «Золоті злитки дивослова». Ліцеїсти не лише демонстрували свої знання в інтелектуальних конкурсах «Цікава граматики», «Лінгвістичні загадки», «Упіймай помилку», «Прислів'я та приказки до слова», а й поринули у багатий світ краси і принад рідної української мови.

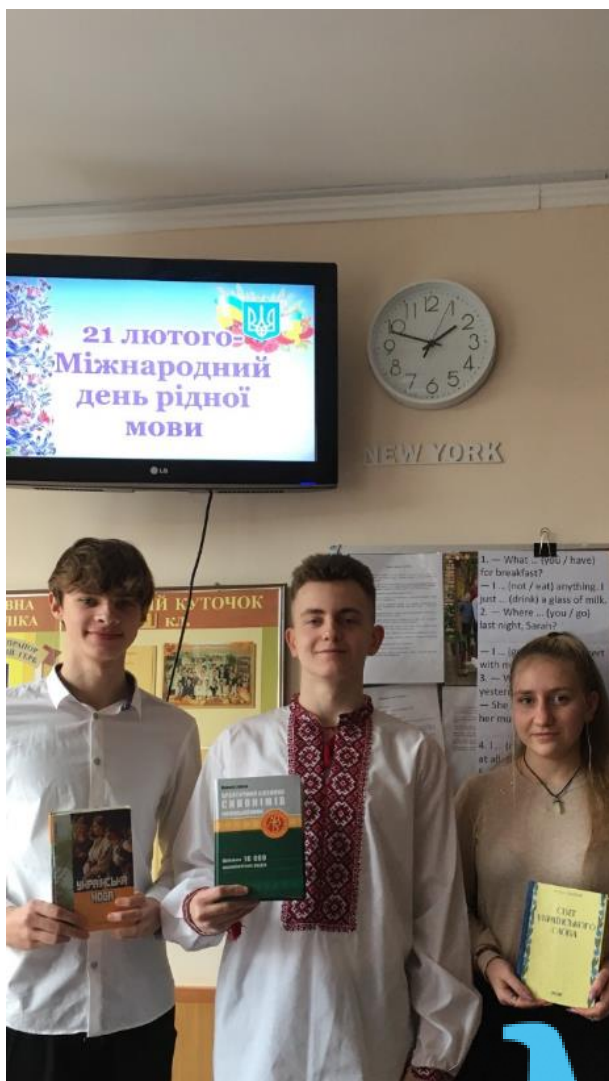

Учителі-словесники залучили учнів ліцею до онлайн-вікторини «Як добре ви знаєте рідну мову?» Результат вікторини відмінний, а настрої ще кращий, адже володіють мовою усі вправно, у правилах обізнані, цінують унікальність та багатогранність української мови.

21 лютого до Міжнародного дня рідної мови у 9-А класі вчителем української мови та літературі Лукіячук Н.М. був проведений урок-презентація «У ріднім слові - цілий світ». Учні розглянули сучасні енциклопедичні та лінгвістичні словники, з'ясували їхню роль у житті кожної сучасної освіченої інтелігентної людини, адже словники - це не лише довідники, але й елемент національної культури. У слові втілено багато граней народного життя. Сучасна людина ніяк не може обійтися без словників. Якщо вона позбавляє себе цього джерела знань, то одразу ж приречена бути відкинутою на задвірки мовного суржика і професійної некомпетентності. «Словник - це всесвіт, розташований у алфавітному порядку» (Анатоль Франс).

мова
ДНК НАЦІЇ

Учитель української мови та літератури Конецул Л.М. 22.02 залучила учнів до високого стягу душі, адже залунало українське слово у поезіях наших земляків «Лунай, величне наше слово!»

Прийнято говорити, що поезія – це загущеність думки й почуття..... Іван Франко назвав поезію «кристалізацією» життя; Ліна Костенко пише «Поезія - це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі»...

Так і в серцях наших учнів линуло українське слово, що було сповнене любов'ю до рідного народу, країни.

23.02 учителі української мови та літератури знайомили учнів з мовознавчими аспектами «Мова і писемність у цікавих фактах».

Українська мова належить до

слов'янської групи індоєвропейської мовної сім'ї. Число мовців — понад 45 млн, більшість з яких живе в Україні. Українська є другою чи третьою слов'янською мовою за

кількістю мовців та входить до третього десятка найпоширеніших мов світу. Українська мова — результат інтеграції трьох діалектів праслов'янської мови — полянського, деревлянського та сіверянського. Для запису нашої мови використовують адаптовану кирилицю, зрідка — латинку в різних варіантах. З погляду лексики найближчою до української є білоруська мова (84 % спільної лексики), потім польська (70 % спільної лексики) і словацька (68 % спільної лексики).

Цікаві факти про «солов'їну»

Сучасна українська мова налічує, згідно зі словником Національної Академії Наук України, близько 256 тисяч слів і включена до списку мов, які успішно розвиваються в цей час.

Найбільше перекладений літературний твір — «Заповіт» Тараса Шевченка: 147 мовами народів світу.

Найдовше слово в українській мові складається з 30 літер. Це слово «дихлордифенілтрихлорметилметан» — назва хімікату, що використовується для боротьби зі шкідниками.

Офіційно вважається, що після видання «Енеїди» Івана Котляревського українська мова була прирівняна до літературної мови. Котляревського по праву вважають основоположником нової української мови.

Особливістю української мови є те, що вона багата на зменшувальні форми. Зменшувально-пестливу форму має, як не дивно, навіть слово «вороги» — «вороженьки».

Найбільш уживаною літерою в українській абетці є літера «п», на неї також починається найбільша кількість слів. Літера «ф» — найменш уживана. Слова, які починаються з цієї літери, здебільшого прийшли в українську мову з інших мов.

На жаль, частина заходів, що були заплановані впродовж декадника не були вчасно зреалізовані. Вторгнення окупантів на територію України змінило багато, проте незламною залишилась позиція вчителів та учнів. Ніхто не відмовився від рідного слова, рідної землі й такими ж стійкими ми залишимося надалі. Усе буде Україна!

**Слова росли із ґрунту, мов жито,
Добірним зерном колосилась мова.**

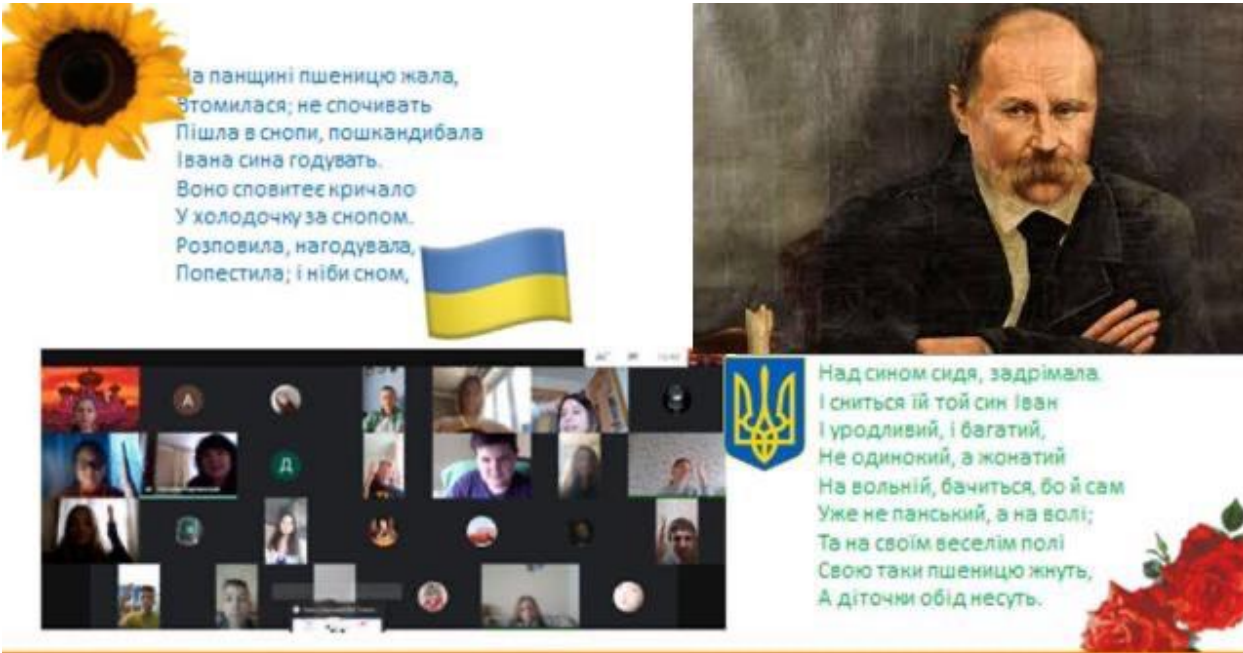
Вона як хліб. Вона мені свята.

І кров'ю предків тяжко пурпурова

Ліна Костенко

14 березня учитель української мови та літератури Чайнюк Н.В. у 7-В, 7-Г класах провела онлайн-урок «Ми не забудемо тебе, Тарасе».

Метою уроку передбачено вшанувати пам'ять великого українського поета, поглибити знання учнів про творчість Т.Шевченка, удосконалити навички виразного читання, сприяти вихованню гордості за наших славних предків.

На панщині пшеницю жала,
Зтомилася; не спочивать
Пішла в снопи, пошкандибала
Івана сина годувать.
Воно сповитєс кричало
У холодочку за снопом.
Розповила, нагодувала,
Попестила; і ніби сном,

Над сином сидя, задрімала.
І смиться їй той син Іван
І уродливий, і багатий,
Не одинокий, а жонатий
На вольній, бачиться, бо й сам
Уже не панський, а на волі;
Та на своїм веселім полі
Свою таки пшеницю жнуть,
А діточки обід несуть.

Шевченко залишив нам свої неоціненні духовні надбання - твори і світлу добру пам'ять про себе. Він пробуджував любов до своєї Батьківщини, кликав сильних на подвиги, вселяв у слабких надію і віру. Ми повинні завжди пам'ятати про генія українського народу.

В історії кожного народу, серед її великих творців, є поети, імена яких оповиті невмирущою любов'ю і славою. Таким поетом українського народу є Тарас Григорович Шевченко, чия безсмертна спадщина – одна з найбільших вершин людського генія. Шевченко – велетень духу, митець могутньої творчої сили, непримиренний борець за справедливість, за національне і духовне відродження України.

«Він був сином мужика і став володарем у царстві духа. Він був кріпаком і став велетнем у царстві людської культури. Він був самоуком і вказав нові свіжі й вільні шляхи професорам та книжним ученим» (І. Франко).

Життя поета – подвиг, перед яким треба схилитись. Шляхом самоосвіти Тарас Григорович став одним з найосвіченіших людей свого часу, людиною енциклопедичних знань. Обстоюючи «свою мудрість», поет закликав:

*Учітєся, читайте,
І чужому навчайтєся,
І свого не цурайтєся.*

Усе життя Шевченко боровся за справедливість, за свободу, розуміння якої виходило за межі вузького визволення людей від кріпацтва, від поневолення та національного визволення України з-під гніту Росії. В кожному вірші безсмертного «Кобзаря» Тарас Григорович розкриває душу українців, їх життя, прагнення.

*Народе мій, для всіх завжди відкритий,
Не вір, що воля з'явиться сама,*

*Не дай себе підступно обдурити —
Мовляв, дороги іншої нема....*

Велич Шевченка полягає в тому, що він зумів повернути нам свою національну гідність і необхідність боротися за відновлення незалежної Української держави. Його безмежна любов до українців і України проявлялася в тому, що він навчав і переконував нас про можливість щасливого життя тільки в своїй незалежній державі, адже:

«В своїй хаті — своя й правда, і сила, і воля.»

В історії України ще не було людини, що зробила б такий велетенський вплив на уми і серця своїх співвітчизників. Він не був політиком, та на його ідеях сформувались і зросли чимало громадських організацій і партій. Він не був полководцем, але його слово змобілізувало сотні полків, дивізій, цілі армії, підняло до збройної боротьби мільйони українців, здобуло не одну визначну перемогу на полі бою. Він не був дипломатом, проте широта його поглядів, вклад у світову літературу та мистецтво, а головне світоглядні ідеї загальнолюдських братерства та любові, що базувались на християнських цінностях, здобули для України та українців належне визнання та пошану серед світової спільноти.

*От де, люди, наша слава,
Слава України!*

Поезія Тараса Шевченка давно стала нетлінною і важливою частиною духовного єства українського народу. Шевченко для нас — це не тільки те, що вивчають, а й те, чим живуть. З чого черпають сили й надії. У глибини майбутнього посилав він свої непорушні заповіді синам свого народу, і серед цих заповітів перший і останній:

*Свою Україну любіть,
Любіть її... во время люте,
В остатню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.*

Завершився декадник, проте усі розуміємо, що у нас ще багато попереду... Наша шкільна родина переконана, що відзначення знаменних дат, шана до рідної мови — це не просто заходи, це все значно цінніше, адже ми згуртувались на шляху духовності, разом ми зміцнюємо державність, формуємо світогляд. Кожен з нас відбудеться лише тоді, коли усвідомить себе єдиним, незламним у рідному слові, на рідній землі. Бережімо, захищаймо мову та країну, як найкоштовніший скарб! Слава Україні!